

Tom Svensson

De vita Lejonen

BRUTUS ÖSTLINGS BOKFÖRLAG

De vita Lejonen

Tom Svensson

De vita Lejonen

Första mötet

Efter en behaglig resa på endast 14 timmar anländer jag till det privata viltvårdsområdet Inkwenkwezi. Det första som möter mig på väg in är en liten grön markatta, och det dröjer inte länge förrän jag ser ett helt gäng med gröna markattor som springer omkring nära bilen. De förefaller studera mig, en nykomling i miljön vill de ha koll på. Strax därpå ser jag en flock strutsar, och en bit längre fram springer vildgrisar i en öppning i gräset.

Jag träffar Errol, en av viltvårdarna i reservatet. Han tar mig ner till en liten ravin där man har satt upp mitt tält. Det ligger i en skogsdunge vid sidan av en liten å. Det här är en bit från själva savannen, och det finns en hel del träd runtomkring mig. Det första som slår mig när jag står vid tältet är mängden fåglar som tycks finnas överallt här, och vilket liv de för.

Doften av brandrök sticker i min näsa. Senare får jag veta att över tusen hektar brunnit av på ett par timmar natten före min ankomst. Eftersom de andra viltvårdarna är ute och hjälper till med släckningsarbetet kan jag inte få min jeep ännu. Det innebär att jag denna dag inte kan ge mig ut och leta efter de vita lejonerna. I stället installerar jag mig i tältet. Jag tar med mig kameran och smyger ner till den lilla ån. Efter bara en liten stund slår sig en jättekungsfiskare ner på en gren som sticker ut över ån, en stor och mycket vacker kungsfiskare. Jag hinner få några bilder innan den lägger märke till mig och försvinner i väg.

Solen börjar sakta gå ner. Jag ser med tillförsikt fram emot morgondagen då jag äntligen ska få åka ut på savannen och leta efter det jag rest hit för, lejonerna. Det är varmt inne i tältet, säkert 35-40 grader. Jag klär av mig och somnar ganska fort.

Mitt i natten vaknar jag, inte av brandröken som fortfarande ligger tung över området med en ganska påträngande lukt, utan av att jag fryser något så fruktansvärt. Det visar sig att så här års i Sydafrika kan temperaturen gå ända ner till frostgrader. Temperatursvängningar från 35 grader på dagen och ner till noll

på nätterna är inte ovanliga. Det blir till att sova med kläderna på hädanefter.

Nästa dag plockar jag ihop mina saker och går upp till anläggningen, där jag möts av en annan viltvårdare. Vi ska ta en sväng ut på savannen för att jag ska lära mig ungefär hur området ser ut och var jag kan hitta lejonerna.

Solen har precis gått upp. Djuren är otroligt aktiva. Vi stöter på flera elandantiloper, springbockar, vildsvin och giraffer – och så en mängd fåglar. Vi kör igenom området som brunnit. Tusen hektar är en enorm yta, som bara brändes av över en natt. Brandröken ligger fortfarande kvar. Lukten sticker i näsan. Viltvårdaren berättar för mig att det här kommer att bli ett fantastiskt område om bara några veckor. Kan vi bara få lite regn så kommer hela området att grönska.

Vi kör runt och ganska snart tycker jag mig ha fått ett grepp om området och hur jag ska köra för att komma till de olika platserna. Jag frågar viltvårdaren om vi inte skulle kunna leta efter lejonerna. Det dröjer inte länge efter att vi har kört in i ett bestämt område förrän vi hittar dem. Det första jag ser är en brun hona med tre ungar. Den ena ungen är vit. Lite längre bort ser jag två honor som också är vita.

Den bruna honan med de tre ungarna – två hanungar och en honunge – ligger och bara tittar på mig. Den stora vita lejonhane jag längre fram kommer att möta tycks vid det här första korta mötet med de vita lejonerna inte vara synlig.

När vi kommer tillbaka till huvudlägret står en bil och väntar på mig. Men en traditionell safarijeep är ganska hög och dessutom helt öppen. Redan har jag lagt märke till att lejonerna är påtagligt orädda för bilar, framförallt den unga, bruna hanen. När jag under den första rundan försökte fotografera honom visade han tydlig aggressivitet mot objektivet. Det är ju inte så konstigt med tanke på att det ser ut som ett stort öga

som stirrar på honom, men det skulle också innebära en fara för mig. Om han är så aggressiv redan första gången är frågan vad som kan hända när jag har umgåtts med honom ett par veckor. Den risken vågar jag inte ta.

Jag står länge och tittar på bilen. Så frågar jag om det finns möjlighet att hitta något som är lägre och som man kanske till och med kan stänga till. Vi går in bakom en verkstad. Där inne på bakgården hittar jag en gammal rostig, fallfärdig pickup. Det finns ingen bakruta och förardörren verkar inte gå att stänga. Den ska jag ha! Den är perfekt, framför allt är den låg – vilket kan ge ett bra fotoperspektiv. Jag kommer mer i nivå med lejonen och slipper få bilder tagna uppifrån.

Bakrutan är inget problem, vi skruvar bara fast ett galler. I gallret sågar vi ut hål där jag kan sticka ut objektivet. Problemet är förarsidan. Men jag lär mig att om jag lyfter upp dörren – för gångjärnen höll inte, de är helt sönderrostade, och dörren hänger rejält ner – och låser den exakt i det ögonblick jag får igen den, så hänger dörren kvar. Förvisso är det en glipa nedtill på 15 centimeter, men den får jag leva med. Det finns i alla fall glasrutor och det innebär att jag kan veva ner rutorna och fotografera. Dessutom kan jag fotografera genom bakgallret.

Den här bilen kör jag ut med hjälp av en viltvårdare och ställer den en bit från området där jag nu vet att lejonen håller till. Det här blir perfekt. Pickupen är så pass låg att om ett lejon ligger precis utanför så slår det huvudet i objektivet om det sträcker det minsta på halsen.

Vi åker tillbaka och jag parkerar jeepen vid tältet. Dags att förbereda sig för nästa dag. Det ska bli min första dag nära de vita lejonen, min första fotodag. Då ska jag se om jag kan hitta den vita hanen, som jag vet finns där. Jag planerar att åka ut direkt på morgonen. Redan första dagen konstaterade jag att soluppgången inte alls är jämförbar med vår sol-

uppgång där hemma. Här är den kort, mycket kort. Solen rör sig snabbt, och det innebär förmodligen att jag inte har mer än högst femton minuter på mig innan solen har stigit så pass högt att det behagliga ljuset övergår till ett starkare ljus.

Morgonen därpå ringer klockan tidigt, det är en kylig och totalt becksvart morgon. Jag packar ihop mina saker och går mot jeepen, som står på andra sidan ån. Bilfärden till området där lejonen förhoppningsvis befinner sig blir skumpig. Terrängen är kuperad, och att kalla det jag kör på för väg är närmast en överdrift. Här handlar det om att köra off-road. Det känns som om jag håller på att skaka sönder både njurar och annat, så jag saktar ner och kör lite försiktigare.

Efter en stund kommer jag till platsen där jag har ställt pickupen. Jag hoppar ur, packar in allt i den och lyckas få igen dörren innan jag kör vidare. Det är fortfarande helt mörkt.

Jag närmar mig området där lejonen bör finnas och kör runt en stund tills jag plötsligt ser något vitt. De vita lejonens kamouflage är uppenbarligen inte det allra bästa. De syns ganska väl. De bruna däremot är svårare att se. De försvinner på ett nästan otäckt sätt i det torra gräset.

Det är en av de vita honorna som sticker upp sitt huvud. Jag stänger av motorn, och det dröjer inte länge förrän fler huvuden sticker upp. Jag gör i ordning kameran. Det här kommer att bli de första bilderna jag får på de vita lejonen. Det går en rysning av förväntan genom kroppen. Jag hoppas att jag snart ska få se den stora hanen, som jag vet finns här någonstans. Det ska nog inte dröja länge innan han dyker upp, hoppas jag.

Gryningsljuset kommer, och solen börjar gå upp. Den ger ett väldigt varmt och rött sken direkt, redan innan den visar sig. När den väl stigit över horisonten går det bara ett tiotal minuter tills det skarpa

dagsljuset skapar stora fula skuggor och gör det ohållbart att fotografera.

Den stora hanen är dock inte här ännu, men jag tar några bilder och hoppas snart få se mer. Längre efter att solen har gått upp sitter jag och bara tittar, utan att fotografera. Jag njuter av att vara här. Lejonen reser på sig och börjar närma sig. De har inga problem med att det står en bil i närheten. Så småningom kommer just det att bli ett bekymmer för mig, men det märker jag inte just nu.

Framåt kvällen är det dags att åka upp till området igen för att fotografera lejonen i solnedgången. Den här gången kan jag se hur vägen ser ut, och jag blir förvånad över hur otroligt kuperat det är. Ibland är det nästan otäckt att köra över branta kanter; någon riktig väg kan man knappast tala om.

Jag kommer snart fram till den lilla pickupen, och med den kör jag tillbaka till området där jag såg lejonen i morse. Det dröjer inte länge förrän jag upptäcker ett öga mellan snåren inne i en buske, det stirrar på mig. Det är den bruna lejonhonan. Jag lär mig snart skilja mellan de nio individerna – den vita lejonhanen, två vita honor, en vit ung hane, en dominant brun hona, den lägst rankade honan, samt två hanungar och en honunge. Ungarna är också bruna. Alltså fem bruna och fyra vita. Det är vad denna flock består av.

Den bruna honan stirrar på mig genom trädverket. Jag tar lite bilder. Sedan flyttar jag pickupen så att jag har ljuset bakom mig när solen går ner. Lejonen reagerar knappast på min förflyttning. De bryr sig inte om att jag finns där. Och snart ser jag något vitt lyfta på sig och titta på mig. Det är lejonhanen. Han reser på sig i sin fulla prakt och kommer närmare. Jag börjar inse att pickupen är en helt fantastisk bil att sitta i. Den är så pass låg att jag ser bra och dessutom får rätt vinklar på bilderna. Den låga positionen gör också att jag ganska snabbt

inser hur stora de här lejonen är, och det är ofta så, det är först när man kommer riktigt nära som man inser hur stort något är.

Lejonhannen vandrar förbi min dörr, först går han rakt mot mig och sedan viker han av inte mer än en meter utanför dörren. Han är nästan högre än pickupen. Manen ser nyfönad ut. Det är en mäktig känsla att se honom. Jag förstår att de vita lejonen har fått en närmast mytisk status här i Afrika.

Jag dröjer mig kvar tills det är helt mörkt.

Uppe i området där lejonen håller till finns ett vattenhål. Jag har en bild i huvudet som jag skulle vilja få, där lejonhanen skulle ligga på kanten av vattenhålet med sin egen spegelbild nere i vattnet. Och nästa gång jag kommer upp till lejonen ser jag att lejonhanen ligger precis nere vid vattnet, precis så som jag hoppats. Men jag kan inte ta en bild häruppiifrån. Det innebär att jag måste försöka köra ner genom ljunget och ända fram till vattenhålet. Det känns som ett vanskligt projekt, men det får bära eller brista: jag påbörjar färden nerför slänten.

Allting på marken griper tag i bilen eftersom den är så låg, men jag tar mig ner och lejonet bryr sig inte så mycket om att jag kommer körande. Emellertid blir det inte rätt vinkel för att jag ska få den rätta reflektionen i vattnet, så jag blir tvungen att köra ännu närmare. Här nere har djungeln i stort sett upphört, och det är egentligen bara sand kring vattenhålet.

Jag måste vrida bilen så att jag kommer närmare. Jag försöker backa lite till så att jag får den rätta vinkeln. Men jag känner att däcken på bilen bara snurrar. Jag håller på att köra fast i sanden, mitt inne i lejonens favorittillhåll.

Kör jag fast lär jag inte kunna gå härifrån. Eftersom det är här stödutfodringen i viltreservatet äger rum brukar lejonen inte lämna området. Att sitta fast här skulle innebära en lång väntan. Och hur jag

